

Sygn. akt I C 2070/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 kwietnia 2019 roku

Sąd Okręgowy w Płocku I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Łukasz Wilkowski
Protokolant:	st. sekr sąd. Justyna Wieteska

po rozpoznaniu w dniu 15 kwietnia 2019 roku w Płocku na rozprawie

sprawy z powództwa Banku (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w B.

przeciwko A. T. (1)

o zapłatę kwoty 94.132,47

I. zasądza od pozwanego A. T. (1) na rzecz powoda Banku (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w B. kwotę 92.196,29 zł (dziewięćdziesiąt dwa tysiące sto dziewięćdziesiąt sześć złotych dwadzieścia dziewięć groszy) wraz z dalszymi odsetkami umownymi w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie naliczanymi od kwoty 84.891,19 (osiemdziesiąt cztery tysiące osiemset dziewięćdziesiąt jeden złotych dziewiętnaście groszy) od dnia 08 maja 2017 roku do dnia zapłaty;

II. oddala powództwo w pozostałym zakresie;

III. zasądza od pozwanego A. T. (1) na rzecz powoda Banku (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w B. kwotę 9.770,77 zł (dziewięć tysięcy siedemset siedemdziesiąt złotych siedemdziesiąt siedem groszy) tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 5.400,00 zł (pięć tysięcy czterysta złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego;

IV. nakazuje pobrać od pozwanego A. T. (1) na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Płocku kwotę 715,50 zł (siedemset piętnaście złotych pięćdziesiąt groszy) tytułem zwrotu wydatków poniesionych tymczasowo ze Skarbu Państwa.

Sygn. akt I C 2070/17

UZASADNIENIE

Bank (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w B. pozwem z dnia 12 maja 2017 roku wniósł do Sądu Rejonowego Lublin - Zachód w Lublinie w elektronicznym postępowaniu upominawczym o zasądzenie od pozwanego A. T. (1) na jego rzecz kwoty 85.731,52 zł tytułem niespłaconej należności głównej wraz z odsetkami umownymi w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie od dnia 08 maja 2017 roku do dnia zapłaty, kwoty 7.305,10 zł z tytułu odsetek umownych, kwoty 1.095,85 zł z tytułu opłat i kosztów, o zasądzenie zwrotu kosztów sądowych w kwocie 1.075,00 zł, a także zasądzenie zwrotu kosztów sądowych 1.177,00 zł, zasądzenie zwrotu kosztów zastępstwa procesowego 3.600,00 zł oraz zasądzenie zwrotu innych kosztów w kwocie 11,77 zł. W uzasadnieniu wskazał, iż powodowi przysługuje w/

w wierzytelność z zawartej na piśmie umowy kredytu z dnia 26 stycznia 2016 roku numer (...) - (...). Pozwany nie uregulował w terminach określonych w umowie należności z niej wynikających, stąd też powód wypowiedział tę umowę ze skutkiem na dzień 28 lipca 2016 roku (k. 2 - 6).

Postanowieniem z dnia 06 września 2017 roku Sąd Rejonowy Lublin - Zachód w Lublinie przekazał tę sprawę do Sądu Okręgowego w Płocku (k. 7).

Powód w piśmie złożonym w dniu 23 października 2017 roku podtrzymał żądanie pozwu, z tą zmianą, iż wniósł o zasądzenie od pozwanego na jego rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych oraz kosztów opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w wysokości 17,00 zł (k. 12 - 14).

Pozwany na rozprawie w dniu 16 lipca 2018 roku wniósł o oddalenie powództwa w całości (k. 81).

Również w piśmie procesowym z dnia 28 sierpnia 2018 roku wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego zwrotu kosztów procesu, w tym zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz kosztów opłaty skarbowej od pełnomocnictwa. W uzasadnieniu podniósł, iż nie otrzymał wypowiedzenia umowy kredytu, a zatem powód nie jest legitymowany do dochodzenia całej kwoty kredytu. Wskazał, iż z dokumentów przedłożonych przez powoda wynika, iż oświadczenie o wypowiedzeniu umowy odebrała żona pozwanego A. T. (2), a powód nie udowodnił tego, iż przekazała ona kopertę zawierającą korespondencję pozwanemu. Dalej podniósł, iż powód nie udowodnił również wysokości swojego roszczenia, a kwota wskazana tytułem należności głównej jest wyższa niż całkowita kwota kredytu. Zakwestionował również datę naliczania dalszych odsetek przez powoda oraz możliwość żądania odsetek maksymalnych od całej kwoty kredytu. Wreszcie zakwestionował również dochodzoną przez powoda kwotę 1.095,85 zł tytułem opłat i prowizji (k. 88 - 92).

Powód w piśmie procesowym z dnia 28 września 2018 roku podtrzymał swoje żądanie, powołując się w zakresie dotyczącym wypowiedzenia umowy na treść art 61 § 1 k.c. i wskazując, iż pozwany nie udowodnił tego, iż nie miał możliwości zapoznania się z oświadczeniem o wypowiedzeniu umowy kredytu. W zakresie dotyczącym wysokości roszczenia wskazał, iż powództwo wynika z umowy kredytu, a pozwany nie przedstawił żadnych dowodów na to, iż dokonał spłaty należności dochodzonej pozwem. Wreszcie podniósł iż wysokość roszczenia została również udowodniona przedłożonym do akt wyciągiem z ksiąg bankowych nr (...) z dnia 12.10.2016r. (k. 93 - 96).

W toku dalszego procesu strony podtrzymały swoje dotychczasowe stanowiska.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

26 stycznia 2016 roku została zawarta umowa o kredyt gotówkowy (...) nr (...) - (...) pomiędzy Bankiem (...) Spółka Akcyjną z siedzibą w B., jako kredytodawcą, a A. T. (1), jako kredytobiorcą. Zgodnie z tą umową bank udzielił pozwanemu kredytu gotówkowego na cele konsumpcyjne w kwocie 80.950,17 zł na okres od dnia 26 stycznia 2016 roku do dnia 24 lutego 2026 roku. Kredyt ten był oprocentowany według odsetek zmiennych, wynoszących w dacie podpisania umowy 9,5% w stosunku rocznym, na które składały się stała marża banku wynosząca 7,74% i stawka WIBOR 6M. Zmiana oprocentowania następowała w momencie zmiany stawki WIBOR 6M i pierwsza aktualizacja miała nastąpić po upływie 6 miesięcy od dnia poprzedzającego dzień złożenia wniosku kredytowego. Spłata kredytu miała być dokonywana w 120 równych ratach kapitałowo - odsetkowych, naliczanych w systemie annuitetowym, płatnych do 24 dnia każdego miesiąca w wysokości 1.052,77 zł wg. dnia zawarcia umowy (pierwsza rata płatna do dnia 24.03.2016r w kwocie 1.238,99 zł). Nadto do każdej z rat miała być doliczona rata składki ubezpieczeniowej w kwocie 161,90 zł. Spłata miała być dokonywana na rachunek bankowy nr (...) prowadzony w Banku (...) S.A. Wszelkie wpłaty na poczet kredytu bank zobowiązał się zaliczać w następującej kolejności: prowizje, opłaty i koszty banku, odsetki od zadłużenia przeterminowanego, odsetki zapadłe, przeterminowane raty kapitałowe, odsetki bieżące, zadłużenie z tytułu kredytu, składki ubezpieczeniowe. W przypadku braku zapłaty w terminie określonym w umowie bank od przeterminowanych rat kapitałowych miał prawo naliczać odsetki karne w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP w skali roku (umowa kredytu - k. 33 - 38).

Kwota kredytu została wypłacona, zgodnie z dyspozycją pozwanego. A. T. (1) nie dokonał spłaty żadnej raty kredytu (bezsporne).

Pismem z dnia 29 marca 2016 roku powód zawiadomił go o tym, iż nie została uregulowana należność Banku w postaci raty płatnej w dniu 28.03.2016r, w związku z powyższym powstało zadłużenie przeterminowane w łącznej kwocie 1246,20 zł. Jednocześnie poinformowano pozwanego o możliwości złożenia wniosku o restrukturyzację zadłużenia. Kolejne pismo o zbliżonej treści powód przesłał pozwanemu w dniu 04 maja 2016 roku, informując, iż zadłużenie wynosi już 2.314,39 zł i dalej w dniu 30 maja 2016 roku informując, iż zadłużenie wynosi już 3.386,22 zł i jego nieuregulowanie w ciągu 14 dni roboczych może doprowadzić m.in. do wypowiedzenia przez Bank warunków zawartej umowy i postawienia całości zadłużenia wraz z odsetkami i pozostałymi kosztami w stan natychmiastowej wymagalności (pisma powoda wraz z dowodami doręczenia - k. 45 - 49).

Pismem z dnia 28 lipca 2016 roku powód wypowiedział z dniem 28 lipca 2016 roku umowę kredytu nr (...) - (...) z okresem wypowiedzenia wynoszącym 30 dni od dnia doręczenia pisma i wezwał pozwanego do spłaty zadłużenia w łącznej kwocie 84.862,23 zł. Pismo to w dniu 3 sierpnia 2016 roku odebrała żona pozwanego A. T. (2) (wypowiedzenie umowy - k. 40, dowód doręczenia - k. 41 - 42).

W sierpniu 2016 roku A. T. (3) mieszkał wraz z żoną pod adresem ul. (...) S., pod który zostało doręczone oświadczenie o wypowiedzeniu pełnomocnictwa. W tym czasie byli oni małżeństwem, ale mieli ustanowioną rozdzielność majątkową. Mieli jedno miejsce w którym pozostawiali korespondencję, którą odbierali, a która była kierowana do drugiego małżonka (zeznania świadka A. T. (4) - k. 100 - 06;34 - 10:18).

Zadłużenie pozwanego A. T. (1) wobec Banku (...) S.A. w B. na dzień 2 września 2016 roku wynosiło łącznie 84.891,19 zł i składały się na nie następujące pozycje:

- kapitał wymagalny - 3.713,10 zł;
- kapitał niewymagalny - 77.237,07 zł;
- odsetki umowne (kapitałowe) - 3.776,22 zł;
- odsetki karne (za opóźnienie) -164,80 zł.

Do dnia 07 maja 2017 roku (dzień na który powód skapitalizował odsetki za opóźnienie) powód był uprawniony do naliczenia odsetek karnych za opóźnienie w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie od kwoty kapitału wymagalnego wynoszącej 80.950,17 zł w dalszej kwocie 7.638,15 zł (opinia biegłej z zakresu księgowości I. W. - k. 118 - 120, wydruki powoda - k. 43 - 44).

Pozwany nadal nie spłacił żadnej z w/w kwot (bezsporne).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o zgromadzone w aktach sprawy dokumenty oraz zeznania świadka A. T. (2) i opinię biegłej z zakresu księgowości, którą Sąd dopuścił z urzędu z uwagi na konieczność skorzystania z wiedzy specjalistycznej celem ustalenia prawidłowej wysokości kapitału oraz odsetek, kwoty bowiem wskazane przez powoda w pozwie były w sposób oczywisty nieprawidłowe (pomieszano kapitał z odsetkami). Sąd dokonał jedynie w oparciu o opinię biegłej samodzielnie przeliczenia zadłużenia pozwanego wobec powoda, mając na uwadze to, iż oświadczenie o wypowiedzeniu umowy kredytu zostało doręczone w dniu 03 sierpnia 2016 roku, a zatem umowa uległa rozwiązaniu z upływem 30 dniowego okresu wypowiedzenia tj. w dniu 02 września 2016 roku. Z tego też względu Sąd pominął wniosek pozwanego o dopuszczenie dowodu z uzupełniającej opinii biegłej. Zbędne było ustalanie wysokości zadłużenia pozwanego przy przyjęciu innej daty wypowiedzenia umowy. Częściowo stan faktyczny był bezsporny, a strony różniły się jego oceną prawną, szczególnie w zakresie skuteczności oświadczeń banku. Powód nie udowodnił jedynie w sprawie niniejszej tego, iż należna jest mu dodatkowo kwota 1.095,85 zł z tytułu opłat i kosztów. Nie przedstawił żadnego wyliczenia tychże należności, ani zestawienia obrazującego to jakie dokładnie koszty i opłaty na

tę pozycję się składają. Znaczna część z dokumentów przedstawionych przez powoda, to dokumenty prywatne tak jak umowa kredytu, wypowiedzenie umowy, wezwania do zapłaty i wreszcie wyciąg z ksiąg banku. Pozwany nie zaferował żadnych dowodów, które podważałyby wiarygodność w.w, nie przedstawił również żadnych własnych twierdzeń o faktach negujących fakty wskazywane przez powoda. Z dokumentu w postaci umowy kredytu wynikają oświadczenia pozwanego, którym to oświadczeniom w żaden sposób nie zaprzeczył, potwierdzające zawarcie przez siebie umowy kredytu i jej wykonanie przez powoda. Pozwany przyznał, iż powód przekazał mu środki z tytułu kredytu i była to okoliczność bezsporna. Przyznał również, iż nie dokonał żadnej spłaty na poczet tej umowy i powstało zadłużenie. Cały spór sprowadzał się de facto do ustalenia skuteczności wypowiedzenia i w konsekwencji istnienia po stronie pozwanego zadłużenia wskazanego przez powoda.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Podstawą roszczenia powoda w sprawie niniejszej była umowa kredytu zawarta pomiędzy stronami, a oparta na zasady określone w art 69 i następnych ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku prawo bankowe. Pozwany przyznał, iż podpisywał umowę załączoną do akt przez powoda, i że umowa ta przez powoda została wykonana tj. powód spełnił swoje z niej zobowiązanie i udostępnił pozwanemu określoną w niej sumę pieniężną. Pozwany przyznał również, iż nie spłacał żadnych należności na rzecz powoda. Bezspornie zatem powód był uprawniony do wypowiedzenia tejże umowy zgodnie z § 4 ust 13 pkt 1 umowy. W momencie wypowiedzenia pozwany zalegał z płatnością trzech pełnych rat kredytu (zgodnie z umową do wypowiedzenia wystarczyła zaległość z dwoma ratami), a powód wzywał go wcześniej trzykrotnie do zapłaty zaległych rat (zgodnie z umową winien wezwać dwukrotnie). W zasadzie pozwany nie negował samego istnienia podstawy prawnej do wypowiedzenia umowy, ale skuteczność oświadczenia powoda. Oświadczenie to zostało zawarte w piśmie z dnia 28 lipca 2016 roku przesłanym na imię i nazwisko powoda oraz jego wówczas aktualny adres zamieszkania (k. 40). Pismo to odebrała żona powoda A. T. (2) (k. 41 - 42) w dniu 3 sierpnia 2016 roku. Zgodnie z art 61 § 1 k.c. oświadczenie woli, które ma być złożone innej osobie, jest złożone z chwilą, gdy doszło do niej w taki sposób, że mogła zapoznać się z jego treścią. Jak wskazał Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z dnia 28 października 2011 roku sygn.. akt VI ACa 445/11 z art. 61 k.c. wynika, iż w sprawie składania oświadczenia woli Kodeks cywilny przyjął teorię doręczenia. Według tej teorii dla przyjęcia, iż oświadczenie woli zostało złożone innej osobie jest chwila dojścia treści tego oświadczenia do wiadomości tej osoby, a w wypadku składania oświadczenia publicznie - chwila jego publicznego złożenia. Ze względu na interes i bezpieczeństwo obrotu oraz ułatwienia dowodowe domniemywa się, iż adresat zapoznał się z treścią oświadczenia, gdy doszła do niego w taki sposób, iż powzięcie o nim wiadomości stało się możliwe. Artykuł 61 k.c. nie wymaga, aby adresat faktycznie zapoznał się z jego treścią. Decydujące jest to, że istniała możliwość zapoznania się. Złożenie oświadczenia woli o rozwiązaniu umowy ma miejsce także wtedy, gdy adresat mając możliwość zapoznania się z jego treścią, z własnej woli nie podejmuje przesyłki pocztowej zawierającej to oświadczenie. Na składającym oświadczenie woli spoczywa ciężar dowodu, że doszło ono do adresata w sposób umożliwiający mu - według zasad doświadczenia życiowego - zapoznanie się z jego treścią. Jeśli oświadczenie zostało posłane adresatowi listem albo innym sposobem porozumiewania się na odległość, składający powinien wykazać np. za pomocą pocztowego dowodu nadania lub zwrotnego poświadczenia odbioru, że list (telegram) został adresatowi doręczony. Powstały dowód nadania listu poleconego nie jest wprawdzie dowodem doręczenia go adresatowi, lecz jest dowodem prima facie. To pozwany w takiej sytuacji, gdy powód przesłał oświadczenie na ostatni znany mu i jak ustalił Sąd aktualny w tamtym okresie, adres jego zamieszkania, jest obowiązany do obalenia w/w domniemania skutecznego złożenia oświadczenia woli. To on winien udowodnić, iż zaszły szczególne okoliczności, które sprawiły, iż nie mógł on jednak zapoznać się z treścią tego oświadczenia. W sprawie niniejszej pozwany żadnych takich okoliczności nie powołał, a tym bardziej nie udowodnił. Jak wskazał Sąd Apelacyjny w Łodzi w wyroku z dnia 21 października 2015 roku sygn. akt I ACa 513/15 nieprzekazanie przesyłki przez dorosłego domownika lub uprawnionego pracownika nie stanowi podstaw dla stwierdzenia, że oświadczenie woli nie zostało złożone. Negatywne konsekwencje niemożności skomunikowania się z osobą w miejscach, w których kontakt ten według wszelkiego prawdopodobieństwa powinien być możliwy, obciążają tę osobę, gdyż powinna ona zadbać o zapewnienie możliwości porozumiewania się z nią, np. za pośrednictwem wskazanych przez nią osób. Przyjmując inną koncepcję, tę promowaną przez pozwanego, powód w takiej sytuacji nie byłby w zasadzie w stanie złożyć skutecznie oświadczenia woli, bowiem nie ma on żadnego wpływu na to, czy dorosły domownik pozwanego tj. żona przekaże mu korespondencję. Stąd też, reasumując powyższe

oświadczenie woli powoda o wypowiedzeniu umowy kredytu zostało mu skutecznie złożone z dniem 3 sierpnia 2016 roku. Od tego momentu zaczął biec okres wypowiedzenia i upłynął on z upływem okresu 30 dniowego tj. w dniu 2 września 2016 roku. Z dniem 3 września 2016 roku cała zatem należność pozwanego wobec powoda stała się wymagalna tj. zarówno zapadłe raty kapitałowo - odsetkowe, jak i odsetki za opóźnienie, jak i niewymagalna dzień wcześniej kwota kredytu.

Strony w umowie zastrzegły, iż od przeterminowanych rat kapitałowych powód będzie naliczał odsetki karne w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP (§ 4 ust 10 umowy). Pozwany podniósł, iż z zapisu tego wynika, iż powód ma prawo naliczać takie odsetki jedynie od przeterminowanych rat, a nie od całej kwoty kredytu. Nie sposób jednak zgodzić się z taką jego argumentacją. Strony w umowie wskazały wyraźnie na raty kapitału, a nie na raty kapitałowo - odsetkowe, jakie zobligowany był co miesiąc spłacać pozwany. Powyższy zapis jednoznacznie wskazuje na to, iż wolą stron było nadanie uprawnienia do naliczania odsetek za opóźnienie od kwoty kapitału. Z momentem postawienia całego kredytu w stan wymagalności powstaje jedna rata kapitału i ona również jest objęta w/w zapisem. Stąd też powód był uprawniony do naliczania odsetek w wysokości wskazanej w umowie, z tą zmianą, iż odsetki te przekraczają odsetki maksymalne za opóźnienie i dlatego też zgodnie z art 359 § 2² k.c. powodowi należne są odsetki maksymalne za opóźnienie, zgodnie z jego żądaniem od całości kwoty kapitału, a zgodnie z art 481 § 1 i § 2 zd. 2 k.c. w zw. z art 482 § 2 (w jego brzmieniu sprzed dnia 15 lutego 2019 roku) należne są mu dalsze odsetki umowne również od skapitalizowanych na dzień 7 maja 2017 roku odsetek umownych. Stąd też Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 92.196,29 zł na którą składają się:

- kwota kapitału 80.950,17 zł;
- odsetki kapitałowe naliczone do dnia wypowiedzenia umowy -3.776,22 zł;
- odsetki karne w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie naliczone do dnia wypowiedzenia umowy (02.09.2016r) -164,80 zł;
- odsetki karne za opóźnienie w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie od kwoty kapitału wymagalnego wynoszącej 80.950,17 zł za okres od dnia 03.09.2016r do dnia 07.05.2017 roku w kwocie 7.305,10 zgodnie z żądaniem powoda;
- dalsze odsetki od dnia 08 maja 2017 roku od kwoty 84.891,19 zł.

Mając powyższe na uwadze Sąd orzekł, jak w punkcie I sentencji wyroku, oddalając powództwo w pozostałym zakresie tj. co do żądanych przez powoda kosztów i opłat oraz częściowo odsetek.

Pamiętać jednocześnie należy z jak specyficzną umową mamy do czynienia w sprawie niniejszej. Jest to umowa kredytu, która jest zbliżona do umowy pożyczki. Jak zaś wskazał Sąd Apelacyjny w Łodzi w wyroku z dnia 31 lipca 2014 roku sygn. akt I ACa 174/14 w procesie związanym z wykonaniem umowy pożyczki powód jest zobowiązany udowodnić, że strony zawarły umowę tej kategorii, a także, że przeniósł na własność biorącego pożyczkę określoną w umowie ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych co do gatunku. Biorący pożyczkę powinien zaś wykazać wykonanie swego świadczenia w postaci zwrotu tej samej ilości pieniędzy albo tej samej ilości rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości, przy czym strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Jak wskazano wyżej w ocenie Sądu Okręgowego powód udowodnił zarówno zawarcie umowy z pozwanym, jak i wykonanie swojego zobowiązania poprzez przekazanie środków pieniężnych zgodnie z dyspozycją kredytobiorcy, aż wreszcie również wypowiedzenie tej umowy.

O kosztach procesu Sąd orzekł w oparciu o treść art 100 zd. 2 k.p.c. obciążając nimi w całości pozwanego, bowiem powód uległ tylko co do nieznaczącej części swego żądania. Na koszty te złożyły się: wynagrodzenie pełnomocnika będącego radcą prawnym w kwocie 5.400,00 zł, opłata sądowa od pozwu w kwocie 4342,00 zł, opłata skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17,00 zł, opłata manipulacyjna uiszczona na etapie elektronicznego postępowania upominawczego - 11,77 zł.

Jednocześnie w oparciu o treść art 113 ust 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w zw. z art 100 zd. 2 k.p.c. Sąd nakazał pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 715,50 zł wydatkowaną tymczasowo z sum budżetowych na wynagrodzenie biegłej sporządzającej opinię w sprawie niniejszej.

Mając powyższe na uwadze Sąd orzekł, jak w sentencji wyroku.